

Onderwerp: Conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024

Datum: 1 juni 2022
Portefeuillehouder: Burgemeester E. Boog
Team: BDA
Steller: J.D. de Kort
+31 203144647
jandick.de.kort@diemen.nl
Zaaknummer: 2022-058320

Gevraagde beslissing

1. De wensen en opvattingen m.b.t. de conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024 aan het Bestuur van de MRA mee te geven en het college opdracht te geven deze reactie voor 16 september 2022 kenbaar te maken.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

De Meerjarenbegroting MRA 2021 -2024 is een nieuw instrument dat voortvloeit uit de nieuwe Samenwerkingsafspraken MRA. Deze begroting wordt nu voor wensen opvattingen voorgelegd aan de deelnemers en hun raden (en staten). De meerjarenbegroting is de financiële uitwerking van de MRA-agenda en maakt inzichtelijk welke inkomsten en uitgaven zijn voorzien gedurende de looptijd van de MRA-agenda. De Meerjarenbegroting vormt daarmee het financiële kader van de MRA-samenwerking.

Concrete aanleiding

Zie voorgeschiedenis.

Toelichting

Inhoud van de voordracht

Op basis van de huidige voorgestelde conceptbegroting wordt duidelijk dat deze nog niet transparant genoeg is. Er ontbreken elementen die het lastig maken om een voldoende en volledige integrale afweging te kunnen maken. Een andere ontwikkeling is de oplopende inflatiecijfers in Nederland en andere landen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne, in combinatie met de onzekere financiële perspectieven van gemeenten. Als de inflatie hoog blijft, dan kan dat de hoogte van de bijdrage substantieel beïnvloeden.

Kortom, we hebben te maken met een aantal onzekerheden in de financiële zin, terwijl we tegelijkertijd inhoudelijk de voorstellen niet op waarde kunnen schatten. In verband met de continuïteit stellen we daarom voor om nu akkoord te gaan met de bedragen zoals voorzien voor 2022, om vervolgens begin 2023 op basis van de Termijnagenda en de Voortgangsnota een definitief besluit te nemen over de financiële kaders van 2023 en 2024. De nieuwe raden kunnen zich ondertussen de regionale problematiek eigen maken, zodat een weloverwogen oordeel mogelijk wordt.

Daarbij worden diverse aandachtspunten meegegeven bij de wensen en opvattingen, waarbij een zorgvuldige onderbouwing wel het voornaamste aandachtspunt is.

Argumenten en keuzemogelijkheden

De meerjarenbegroting MRA is de financiële uitwerking van de MRA-agenda en maakt inzichtelijk welke inkomsten en uitgaven zijn voorzien gedurende de looptijd van de MRA-agenda. De Meerjarenbegroting vormt daarmee het financiële kader van de MRA-samenwerking. Conform afspraken met de Algemene Vergadering en advies van de Raadtafel is de opzet/indeling van de meerjarenbegroting gelijk aan die van de MRA-agenda en is de looptijd ook daaraan gelijk.

De inkomsten uit de MRA-begroting worden gebaseerd op inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. De twee provincies, respectievelijk Noord-Holland en Flevoland, zijn gekoppeld aan de inwoneraantallen van Amsterdam danwel Almere. Verder worden conform de Samenwerkingsafspraken de bijdragen geïndexeerd van € 1,56 in 2022 tot € 1,59 in 2023 en € 1,63 in 2024. Dit is gebaseerd op de gemiddelde inflatie over de afgelopen vier jaar.

We zitten nu al bijna halverwege de werkingstermijn van de MRA-Agenda 2020-2024. Dat is de reden dat de Meerjarenbegroting, zoals in de Algemene Vergadering is afgesproken, een directe doorvertaling van de jaarlijkse begroting is die eerder voor 2020 en 2021 werd opgesteld.

Zowel in de begroting zelf in de voetnoten, als in de begeleidende notitie wordt verder op inhoud een aantal begrotingsposten toegelicht. De meeste punten, voor wat betreft de wensen en opvattingen relevante zaken, worden in het onderstaande daarbij betrokken.

Voorgestelde 'wensen en opvattingen' gemeente Diemen

In het onderstaande worden de wensen en opvattingen vanuit onze gemeente weergegeven. In AM-verband, zowel ambtelijk als bestuurlijk, is hier ook over gesproken en grotendeels is de insteek met betrekking tot de wensen en opvattingen hetzelfde.

Betrokkenheid platforms

Eerder was de MRA-begroting een bundeling van de begrotingen van de drie platforms (Economie, Ruimte en Mobiliteit). Het is positief dat met de nieuwe Samenwerkingsafspraken de weg is ingeslagen naar een meer integrale begroting. Dat de platforms, die "het hart" vormen van onze samenwerking, nu niet betrokken zijn bij het opstellen van deze Meerjarenbegroting kan als een grote omissie worden beschouwd. De opmerking in de toelichtende notitie dat daar in de toekomst wel aandacht voor moet zijn, kan worden gezien als een understatement en graag zien we dat zij alsnog worden betrokken.

Onderbouwing verdient aandacht

De onderbouwing is in het algemeen erg summier voor kaderstelling, sturing en controle. Uit een oogpunt van transparantie en legitimiteit is het belangrijk om duidelijk te hebben wat we met elkaar willen we bereiken, en wanneer we tevreden zijn. Kortom meer inzicht in doelen en beoogde resultaten is nodig. Bijvoorbeeld bij:

- 0.4: 'Extra onderzoeksbudget': voor welke onderzoeken?
- 0.5: Verdubbeling van het communicatiebudget: wat gaan we daarvoor doen?
- 2.1: Tekort bij de Verstedelijkingsstrategie en daarom nu verhoging; waardoor is er een tekort en waarvoor is extra budget nodig?
- 2.2 Wonen: extra budget, waarvoor?

Het betreft hier een meer algemene constatering m.b.t. de onderbouwing die met een aantal voorbeelden wordt geïllustreerd. In het onderstaande zal ook nog specifiek op de onderbouwing van een aantal posten worden ingegaan, mede ingegeven door de hoogte van de bedragen.

Aanjaagbudget

Een nieuwe post van € 750.000 waar het Bestuur over kan besluiten. We pleiten voor meer inzicht en transparantie over hoe voorstellen voor het inzetten van dit budget tot stand komen en hoe ze worden toegekend en verantwoord.

'Om niet' inzet en vrijspelen € 1,9 miljoen

Als uitvloeisel van de Samenwerkingsafspraken zal de benodigde inzet voor de MRA Directie 'om niet' geleverd worden door de deelnemers van de MRA. Hiermee wordt in de MRA-begroting € 1,9 miljoen vrijgespeeld. Een toelichting en onderbouwing hiervoor ontbreekt, ondanks dat hierop eerder is aangedrongen en is aangekondigd dat die onderbouwing zou volgen. Daarnaast ontbreekt het inzicht in welke keuzes er gemaakt zijn voor de verdeling van deze vrijgespeelde middelen. Tijdig voor vaststelling van de definitieve meerjarenbegroting dient dit inzicht er wel te zijn. Wij zullen dat in onze zienswijze nadrukkelijk verlangen. Omdat het om een grote koerswijziging gaat in hoe het geld besteed wordt en vooral ook hoeveel geld (namelijk bijna een kwart van de totale begroting), zou hierover apart een bestuurlijk besluit genomen moeten worden. De meerjarenbegroting wordt gezien als een nieuw instrument, echter zonder dat we van tevoren de financiële kaders met elkaar afgesproken hebben.

Bezuiniging Amsterdam

Door een bezuiniging bij Amsterdam op hun extra bijdrage voor Economie is een bezuiniging doorgevoerd op een groot aantal uitvoeringslijnen die binnen het platform Economie vallen. Uit de begroting blijkt dat een aantal posten op nul staat. Dit roept de volgende vragen op:

- Hoe wordt omgegaan met eenzijdige besluiten van deelnemers om hun bijdrage aan te passen?
- Betekent dit dat we op de posten die op nul staan, ook niks gaan doen? En is overwogen om een deel van de vrijgespeelde € 1,9 miljoen hiervoor in te zetten? Zie hierover meer bij kopje 'Om niet' inzet en vrijspelen € 1,9 miljoen boven.

Verdeelsystematiek Meerjarenbegroting

In de begroting mist een basis voor de verdeling over de posten. De verdeling over de verschillende posten verandert door de jaren heen. Sommige posten verminderen en andere posten verdubbelen of zelfs verdriedubbelen. Onduidelijk is waarom en waar de relatie zit met de doorvertaling met de begroting 2020 en 2021. In de toelichtende notitie staat dat met de nieuwe MRA Agenda er ook een verdeelsystematiek zal komen. Wij pleiten voor handhaving van de huidige verdeelsystematiek totdat er een nieuwe is of voor een heldere onderbouwing van de huidige verdeling.

Verantwoording over 2021

Op meerdere plekken wordt in de toelichting bij een verhoging van budget verwezen naar resultaten uit 2021. Voor een goede beoordeling van de MRA meerjarenbegroting is het daarom noodzakelijk om inzicht te hebben in de resultaten van 2021. In de Samenwerkingsafspraken wordt aangegeven dat deze verantwoording in het voorjaar via de Voortgangsnota zal plaatsvinden en als input zal dienen voor uitvoering in het lopende jaar en, na gesprek, ook voor het werkplan van het volgende jaar. Daarbij zou ook een overzicht op hoofdlijnen van de realisatie van de begroting worden toegevoegd. Uiteindelijk wordt op basis van de bevindingen een herbevestiging van de benodigde inwonerbijdrage via het bestuur ingebracht bij de raden en staten en de AV. Dit proces ontbreekt omdat er nog geen Voortgangsrapportage is opgemaakt. Ten behoeve van een zorgvuldige totstandkoming van de meerjarenbegroting, ook met het oog op die meerjarigheid, pleiten wij er juist voor nu eerst de Voortgangsrapportage op te maken en mede basis daarvan te komen tot een zorgvuldige opgestelde meerjarenbegroting, in ieder geval voor de volgende jaren (2023 en verder).

Los van bovenstaande is er nog een specifiek aantal vragen:

- Personeelskosten: in de toelichting bij punt 9 staat dat voor 2022 is gerekend met de helft van de personeelskosten uit 2021. Het begrote bedrag aan personeelskosten voor 2021 en 2022 is bijna gelijk. Dit duidt er op dat de personeelskosten voor 2021 bijna twee keer zo hoog waren dan begroot. Dit vraagt om een toelichting.
- In dezelfde toelichting staat dat de personeelslasten in 2021 aangevuld zijn uit inhoudelijke potjes. Betekent dit dat voor de inhoudelijke projecten minder geld nodig was? Deze gelden worden nu opnieuw opgevoerd in deze begroting.

Project- en programmamanagers

In de begroting is een bedrag van ruim 3 ton opgenomen voor de financiering van project- en programmamanagers. Hoe verhoudt dit zich tot de afspraak om alle formatie 'om niet' ter beschikking te stellen? Welke MRA deelnemers krijgen deze formatie gefinancierd?

Gevolgen en risico's

Financieel

Vooralsnog is de bijdrage aan de MRA € 1,53 per inwoner. Op grond van de voorliggende conceptbegroting en de Samenwerkingsafspraken zal dit bedrag jaarlijks worden geïndexeerd op basis van de gemiddelde inflatie over de afgelopen vier jaar. Voor 2022 stijgt deze bijdrage daarom naar € 1,56 per inwoner. Voor de jaren 2023 en 2024 respectievelijk naar € 1,59 en € 1,63 per inwoner. De financiële effecten van deze stijging zijn voor Diemen beperkt en de huidige begroting biedt daarvoor ruimte. Pas eventueel vanaf 2024 zal budget bijgeraamd moeten worden. Wel ligt het risico op de loer dat de indexering hoger kan uitvallen door stijgende inflatie. Echter, mogelijkserwijs kan dit ook worden opgevangen door herijking van de MRA meerjarenbegroting indien de wensen en opvattingen van de deelnemers daartoe zou leiden.

Toekomstige ontwikkelingen: inzet ten behoeve van MRA-directie

Als uitvloeisel van de Samenwerkingsafspraken is afgesproken dat, buiten de MRA-begroting om, extra medewerkers 'om niet' in worden gezet t.b.v. de MRA-directie. Voor de deelregio AM gaat het hier om 2,1 FTE en daarbinnen voor de gemeente Diemen om 0,2 FTE oftewel € 20.000 (structureel). Per deelregio zal door de MRA de benodigde inzet in beeld worden gebracht en is het aan de deelregio om gezamenlijk te bezien hoe de gevraagde inzet kan worden geleverd. In AM-verband zal de inwonerbijdrage in AM-verband worden opgehoogd middels een begrotingswijzing op de begroting van de GR Amstelland - Meerlandenoverleg. Die zal te zijner tijd dan ook worden betrokken bij de P&C-cyclus.

Juridisch

Op grond van de nota Verbonden partijen heeft de gemeenteraad m.b.t. de MRA de mogelijkheid een zienswijze in te dienen bij de begroting en/of kadernota. Met dit raadsvoorstel wordt daaraan invulling gegeven.

Duurzaamheid

Niet van toepassing. Binnen de MRA-agenda is duurzaamheid overigens een leidend thema.

Andere risico's?

N.v.t.

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Adviesraden

N.v.t.

Opmerkingen over de uitvoering

Communicatie

De besluitvorming vergt geen specifieke externe communicatie. Vanzelfsprekend dient het MRA-bestuur schriftelijk te worden geïnformeerd na besluitvorming.

Participatie

De MRA Raadtafel heeft het Bestuur geadviseerd de conceptmeerjarenbegroting na de verkiezingen naar de raden en staten te verzenden. Verder heeft de MRA Raadtafel zich uitgesproken over tijdige verzending van stukken en het inzichtelijk maken van de financiële gevolgen van de 'om niet' bijdrage ten behoeve van de MRA-directie. Eind maart heeft het Bestuur de conceptbegroting MRA 2021 – 2024 vastgesteld en begin april is de begroting verzonden naar de deelnemers.

Projectmatig

N.v.t.

Bijlagen

1. Brief meerjarenbegroting MRA 2021-2024
2. Notitie conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024

3. Conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,

de burgemeester,

G. Wildeman

E. Boog

Onderwerp: Conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 1 juni 2022

Besluit

1. De wensen en opvattingen m.b.t. de conceptmeerjarenbegroting MRA 2021-2024 aan het Bestuur van de MRA mee te geven en het college opdracht te geven deze reactie voor 16 september 2022 kenbaar te maken.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 14 juli 2022

De voorzitter,

De griffier,